SURORI DE SÂNGE

— “Blood Sisters” 1991 —

de Greg Ega

Traducerea: Florin Pîtea

Când aveam nouă ani, Paula a hotărît că ar trebui să ne înţepăm degetele mari şi să lăsăm sângele fiecăreia din noi să curgă în venele celeilalte.

Am luat-o în zeflemea.

— De ce să ne ostenim? Sângele nostru este deja exact acelaşi. Suntem *deja* surori de sânge.

Era neclintită.

— Ştiu. Nu asta e ideea. Ritualul e cel care contează.

Am facut-o în dormitorul nostru, la miezul nopţii, la lumina unei singure lumânări. Ea a sterilizat acul în flacăra lumânării, apoi l-a şters de funingine cu o ţesătură şi salivă.

După ce am apăsat laolaltă rănile minuscule, lipicioase şi am recitat un jurământ ridicol dintr-un roman de mâna a treia pentru copii, Paula a suflat în lumânare, stingând-o. Pe când ochii mei încă se mai acomodau cu întunericul, adăugă în şoaptă coda proprie:

— Acum vom visa aceleaşi vise şi vom avea aceiaşi iubiţi şi vom muri exact în acelaşi ceas.

Am încercat să spun, pe un ton indignat, „Asta nu-i adevărat!”, dar întunericul şi izul flăcării stinse făcură să-mi rămână protestul în gât, iar cuvintele ei rămaseră necontestate.

* * *

În timp ce dr. Packard vorbea, am pliat raportul patologic în două, în patru, aliniind obsesiv marginile. Era mult prea gros ca să fac o treabă ca lumea; de la micrograficele limfocitelor deformate care-mi proliferau în măduva osoasă, până la printul porţiunilor de secvenţă ARN a virusului ce declanşase boala, treizeci şi două de pagini cu totul.

În schimb, reţeta, aşezată încă pe birou, în faţa mea, părea ridicol de subţire şi inconsistentă. Nu se potriveau deloc. Tradiţionala - indescifrabila - mâzgăleală polisilabică de pe aceasta nu era decât un ornament; numele medicamentului era încifrat temeinic în codul de bare de mai jos. Nici nu se punea problema să primesc altă medicaţie din greşeală. Problema era, *oare cea bună avea să-mi ajute?*

— E clar, domnişoară Rees? E ceva ce nu înţelegeţi?

M-am luptat să-mi concentrez gândurile, apăsând tare cu degetul mare pe o cută refractară. Doctoriţa explicase situaţia în mod franc, fără să recurgă la jargon sau eufemisme, dar tot

aveam sentimentul că nu observ ceva crucial. Era ca şi când fiecare propoziţie pe care o rostise începuse într-un fel din două: „Virusul...” sau „Medicamcnlul...”.

— E ceva ce pot face *eu?* Personal? Pentru a... îmbunătăţi şansele?

Ezită, dar nu pentru multă vreme.

— Nu, de fapt nu. Ai o sănătate excelentă, în rest. Rămâi aşa.

Începu să se ridice de la birou pentru a mă conduce, iar eu am început să intru în panică.

— Dar, trebuie să fie *ceva.*

Am apucat braţele scaunului, ca şi când mă temeam să nu fiu dată afară cu forţa. Poate mă înţelesese greşit, poate nu mă exprimasem clar.

— Ar trebui... să nu mai mănânc anumite feluri? Să fac mai mult exerciţiu fizic? Să dorm mai mult? Vreau să spun, trebuie să fie *ceva* care va aduce o diferenţă. Şi o voi face, indiferent ce este. Vă rog, doar *spuneţi-mi...*

Aproape că mi se frânse vocea şi am privit în altă parte, jenată. *Să nu mai începi vreodată să vorbeşti pe tonul ăsta patetic. Niciodată*.

— Domnişoară Rees, îmi pare rău. Ştiu cum trebuie să vă simţiţi. Dar toate bolile Monte Carlo sunt aşa. De fapt, dumneavoastră sunteţi excepţional de norocoasă; computerul WHO a găsit optzeci de mii de oameni, în întreaga lume, infectaţi cu germen similar. Asta nu e o piaţă destul de mare pentru a susţine o cercetare fundamentală, dar suficientă pentru a fi convins companiile farmaceutice să scotocească prin băncile lor de date după ceva care ar putea să rezolve problema. O mulţime de oameni sunt singuri, infectaţi cu viruşi care, practic, sunt unici. Imaginaţi-vă câte informaţii utile le poate da *lor* asistenţa medicală.

În cele din urmă am ridicat privirea; expresia de pe figura ei era una de compasiune, amestecată cu nerăbdare.

Am respins invitaţia de a mă simţi ruşinată de nerecunoştinţa mea. Mă făcusem de râs, dar tot aveam dreptul să pun întrebarea.

— Înţeleg toate astea. Mă gândeam doar că ar putea fi ceva ce aş putea face *eu.* Spuneţi că această substanţă ar putea da rezultate sau nu. Dacă aş putea contribui, *personal*, la

combaterea acestei boli, m-aş simţi...

Cum? Mai mult ca o fiinţă omenească şi mai puţin ca o eprubetă - un recipient pasiv, în care substanţa minune şi virusul minune aveau să lupte pe viaţă şi pe moarte între ele.

— ...Mai bine.

Ea încuviinţă.

-— Ştiu, însă crede-mă, nimic din ceea ce poţi face nu ar avea nici cea mai mică însemnătate. Să ai doar grijă de tine, aşa cum ai avea în mod normal. Să nu faci pneumonie. Să nu te îngraşi sau să slăbeşti zece kile. Să nu faci nimic ieşit din comun. Milioane de oameni au fost expuşi, probabil, acestui virus, dar motivul pentru care tu eşti bolnavă iar ei nu, este *o chestiune pur genetică.* Vindecarea va fi exact la fel. Biochimia care decide dacă substanţa va avea sau nu efect pentru tine nu se va schimba dacă începi să iei pastile cu vitamine, sau încetezi să mănânci rahaturi - şi trebuie să te avertizez că dacă intri pe un regim din acela de „vindecare miraculoasă” ai să te îmbolnăveşti, pur şi simplu; şarlatanii care le vând ar trebui să fie în închisoare.

Am încuviinţat *asta* cu fervoare şi am simţit că mă înroşesc de furie. Tratamentele frauduloase erau de multă vreme *ma bête noire* - deşi acum, pentru prima dată, aproape că puteam înţelege de ce alte victime ale bolilor Monte Carlo plăteau bani grei pentru astfel de lucruri: regimuri trăznite, sisteme de meditaţii, terapie cu arome, benzi pentru autopsihoză şi tot ce mai vreţi dumneavoastră. Oamenii care comercializau gunoaiele astea erau cel mai rău soi de paraziţi cinici şi totdeauna mă gândisem la clineţii lor ca fiind sau naivi din naştere sau atât de disperaţi încât îşi abandonaseră judecata, însă era ceva mai mult de-atât. Când îţi este viaţa în joc, vrei să lupţi pentru ca - cu fiecare strop al puterii tale, cu fiecare cent pe care-l poţi împrumuta, cu fiecare moment de veghe. Să iei o pastilă, de trei ori pe zi, pur şi simplu nu este *suficient de greu* - pe când sistemele escrocilor celor mai receptivi erau suficient de dificile (sau suficient de costisitoare) pentru a face victimele să simtă că erau angajate în genul de luptă pe care îl cere perspectiva morţii.

Acest moment de mânie împărtăşită limpezi complet atmosfera. Eram de aceeaşi parte, până la urmă; mă purtasem ca un copil. I-am mulţumit doamnei dr. Packard pentru timpul ce

mi-l acordase, am luat reţeta şi am plecat.

În drum spre farmacie, totuşi, m-am pomenii aproape dorindu-mi ca ea să mă fi minţit - să-mi fi spus că şansele mele ar fi mult îmbunătăţite dacă aş alerga zece kilometri pe zi şi aş mânca alge crude la fiecare masă - însă apoi m-am cutremurat de mânie, zicându-mi: Oare aş dori cu adevărat să fiu înşelată „pentru propriul meu bine”? Dacă-i treaba ADN-ului meu, asta e, şi ar trebui să mă aştept să mi se spună acest adevăr simplu, oricât de greu de înghiţit l-aş găsi - şi-ar trebui să fiu recunoscătoare că medicii îşi abandonaseră vechile metode patronale, paternaliste.

* * *

Avem doisprezece ani când lumea a aflat de proiectul Monte Carlo.

O echipă de cercetători în armamentul biologic (situată doar la o aruncătură de băţ de Las Vegas - din păcate cel din New Mexico, nu acela din Nevada) hotărîseră că *proiectarea* viruşilor era, pur şi simplu, o muncă mult prea grea (în special când băieţii Star Wars acaparau mereu supercomputerele). De ce să iroseşti sute de ani de studii superioare - de ce să depui vreun efort intelectual oricât de mic - când asociaţia îndelung verificată a mutaţiei oarbe şi a selecţiei naturale era singurul lucru necesar?

Accelerată substanţial, bineînţeles.

Dezvoltaseră un sistem tri-partit: o bacterie, un virus şi o serie de limfocite umane modificate. O porţiune stabilă a genomului viral îi permitea acestuia să se reproducă în bacterie, în timp ce mutaţia rapidă a restului virusului era îndeplinită prin alterarea abilă a enzimelor pentru repararea erorilor de transcriere. Limfocitele fuseseră modificate pentru a amplifica pe scară largă succesul în reproducţie al oricărui germen mutant care izbutea să le infecteze, făcându-l să-i depăşească numeric pe aceia care erau limitaţi la utilizarea bacteriei.

Teoria era că aveau să obţină câteva bilioane de copii ale acestui sistem, ca rânduri după rânduri de mici maşinării de poker biologice, învârtindu-se în laboratorul lor subteran, să aştepte pentru a aduna toate jackpoturile.

Teoria includea şi cele mai bune instalaţii de etanşare din lume şi cinci sute douăzeci de oameni respectând toţi, cu

scrupulozitate, procedura oficială, zi de zi, lună de lună, fără vreun moment de neglijenţă, lene sau uitare. Aparent, nimeni nu s-a ostenit să calculeze probabilitatea *asta.*

Se presupunea că bacteria este incapabilă să supravieţuiască în afara condiţiilor artificial de benefice din laborator, dar o mutaţie a virusului îi veni în ajutor, compensând pentru genele care fuseseră extrase, pentru a o face vulnerabilă.

Au irosit prea mult timp folosind substanţe chimice lipsite de efect, înainte să-şi calce pe inimă şi să lanseze o bombă nucleară asupra zonei. La acea oră, vânturile făcuseră deja orice acţiune omenească - în afară de calcinarea a şase state, ceea ce nu era de luat în considerare într-un an cu alegeri - irelevantă.

Primele zvonuri au proclamat că aveam să fim morţi cu toţii până într-o săptămână. îmi amintesc limpede mutilările, jafurile, sinuciderile (observate indirect, pe ecranul TV; proprii noştri vecini au rămas relativ liniştiţi - sau amorţiţi). Au fost declarate stări de urgenţă peste tot în lume. Avioane au fost expediate înapoi de la aeroporturi, nave (care îşi părăsiseră porturile de baştină cu luni întregi înainte de scurgere) au fost arse în docuri. Legi aspre au fost votate grabnic pretutindeni, pentru a proteja ordinea şi sănătatea publică.

Paula şi cu mine am ajuns să stăm acasă, în loc să mergem la şcoală, timp de o lună. M-am oferit s-o învăţ programare; n-a interesat-o. Vroia să meargă să înoate, însă toate plajele şi ştrandurile erau închise. Asta a fost în vara când, în sfârşit, am reuşit să mă strecor într-un computer al Pentagonului - doar un sistem pentru achiziţionarea rechizitelor de birou, dar Paula a fost impresionată în mod corespunzător (şi nici una dintre noi nu bănuise că agrafele pentru hârtie erau *atât* de scumpe).

Noi n-am crezut că aveam să murim - cel puţin, nu până într-o săptămână - şi am avut dreptate. Când isteria s-a potolit, curând a devenit evident că numai virusul şi bacteria evadaseră, iar fără limfocitele modificate pentru reglarea fină a procesului de selecţie, virusul se îndepărtase, prin mutaţii, de germenul care cauzase decesele iniţiale.

Totuşi, tihnita pereche simbiotă se găseşte acum în întreaga lume, împroşcând la nesfârşit cu noi mutaţii. Doar o fracţiune infimă a germenilor produşi sunt infecţioşi pentru

oameni, şi doar o fracţiune din aceia ar putea fi fatali.

Numai vreo sută anual.

***

În tren, spre casă, soarele păru să-mi intre în ochi, indiferent în ce fel mă întorceam - cumva, fiecare suprafaţă din compartiment îi capta reflexia. Strălucirea, a făcut aproape insuportabilă o durere de cap, care sporise în mod constant toată după-amiaza, aşa încât mi-am acoperit ochii cu antebraţul şi mi-am îndreptat faţa spre podea. Cu cealaltă mână, am ţinut strâns punga de hârtie maro, care conţinea micul recipient de sticlă cu capsulele roşu-şi-negru ce aveau sau nu aveau să-mi salveze viaţa.

Cancer. Leucemie virală. Am scos raportul patologic din buzunar şi l-am mai răsfoit o dată. Ultima pagină nu se schimbase, în mod miraculos, într-un sfârşit fericit - o declaraţie a unui sistem expert în oncovirologie conţinând un tratament absolut sigur. Ultima pagină era doar nota de plată pentru toate analizele. Douăzeci şi şapte de mii de dolari.

Acasă m-am aşezat şi m-am uitat la staţia mea de lucru.

Cu două luni mai înainte, când o examinare trimestrială de rutină (solicitată de compania mea pentru asigurarea sănătăţii, totdeauna dornică să-i dea deoparte pe bolnavii care nu-i aduceau profit) dezvăluise primele semne de boală, îmi jurasem că aveam să continui să lucrez, să continui să trăiesc exact ca şi când nu s-ar fi schimbat nimic. Ideea de a mă răsfăţa într-o petrecere pe credit sau un tur al lumii, sau un fel de chiolhan auto-distrugător, nu era deloc atrăgătoare pentru mine. Orice nebunie finală de acest fel ar fi o recunoaştere a înfrângerii. *Aveam* să merg naibii într-un tur al lumii pentru a-mi sărbători vindecarea, şi nu înainte.

Aveam o mulţime de lucrări îngrămădite pe contract, iar acea notă de plată de la patologie acumula deja dobândă. Totuşi, cu toate că aveam nevoie de distragerea atenţiei - cu toate că aveam nevoie de *bani* - am stat acolo timp de trei ore întregi şi n-am făcut nimic, doar am rumegat gânduri negre despre soarta mea. Faptul că o împărtăşeam cu optzeci de mii de străini răspândiţi prin întreaga lume, nu era cine ştie ce consolare.

Apoi, în cele din urmă, mi-am dat seama. *Paula. Dacă eu*

eram vulnerabilă din motive genetice, atunci şi ea era la fel.

Pentru nişte gemene identice, până la urmă nu făcuserăm o treabă prea rea când urmaserăm vieţi separate. Ea plecase de acasă la şaisprezece ani, pentru a vizita Africa Centrală, filmând animalele sălbatice şi - cu un risc considerabil mai mare - braconierii. Apoi se dusese pe Amazon şi fusese implicată în lupta de acolo pentru drepturi asupra pământului. După aceea, lucrurile au fost cam în ceaţă; totdeauna încercase să mă ţină la curent cu isprăvile sale, însă se mişca prea repede pentru ca imaginea ei leneşă din mintea mea s-o poată urma.

Eu nu plecasem niciodată din ţară; nici măcar nu mă mutasem în altă casă în ultimii zece ani.

Venea acasă doar din când în când, în drumul dintre continente, dar păstrasem legătura pe cale electronică, atunci când permiteau circumstanţele (ţi se ia satfonul în închisorile boliviene).

Toate companiile multinaţionale de telecomunicaţii îţi oferă serviciile lor costisitoare pentru a contacta pe cineva când nu ştii dinainte în ce ţară e persoana. Reclama sugerează că este o sarcină extrem de dificilă; de fapt, amplasarea fiecărui satfon este listată într-o bancă de date centrală, care este ţinută la zi prin cumularea informaţiilor de la toţi sateliţii regionali. De când mi s-a întâmplat să „obţin” codurile de acces pentru a consulta acea bază de date, am putut să-i telefonez direct Paulei, oriunde era, fără să plătesc taxa aceea suplimentară ridicolă. Era mai mult o chestie de nostalgie, decât zgârcenie; acest act minuscul de piraterie informatică era un gest simbolic, dovadă că în ciuda apropierii iminente de jumătatea vieţii, încă nu eram complet supusă legii, conservatoare şi obtuză.

Automatizasem întreaga procedură cu mult timp în urmă. Baza de date îmi spuse că Paula era în Gabon; programul calculă ora locală, aprecie că zece douăzeci şi trei p.m. era destul de civilizat şi făcu apelul. După câteva secunde, chipul ei era pe ecran.

— Karen! Ce mai faci? Arăţi ca naiba. Am crezut că aveai să telefonezi săptămâna trecută. Ce s-a întâmplat?

Imaginea era perfectă, sunetul limpede şi nedistorsionat (cablurile de fibre optice s-ar putea să fie insuficiente în Africa Centrală, dar sateliţii geosincroni sunt chiar deasupra). Imediat cum am dat cu ochii de ea am fost sigură că nu avea virusul.

Avea dreptate, arătam pe jumătate moartă, pe când ea era la fel de vioaie ca întotdeauna. Jumătate din viaţă petrecută în aer liber însemna că pielea ei îmbătrânise mult mai repede decât a mea - însă totdeauna o înconjura o aură de energie, de voinţă, care făcea mai mult decât să compenseze asta.

Era aproape de obiectiv, aşa încât nu puteam vedea prea mult din fundal, dar arăta ca o colibă din fibră de sticlă, luminată de câteva lămpi de furtună; o treaptă mai sus faţă de obişnuitul cort.

— Îmi pare rău, n-am reuşit să-ţi telefonez. *Gabon?* Nu erai în Ecuador...?

— Da, însă am făcut cunoştinţă cu Mohammed. El e botanist. Din Indonezia. De fapt, ne-am întâlnit în Bogota; el se ducea la o conferinţă în Mexic...

— Dar...

— De ce Gabon? Aici se ducea după aceea, asta-i tot. E o ciupercă pe-aici, atacă recoltele şi n-am putut rezista să nu vin şi eu...

Am dat din cap, ameţită, de-a lungul a zece minute de explicaţii întortocheate, fără să le acord prea multă atenţie; peste trei luni, toate astea aveau să fie istorie străveche. Paula trăia ca jurnalistă independentă, specializată în popularizarea ştiinţei, călătorind în jurul globului, scriind articole pentru reviste şi scenarii pentru emisiuni TV despre cele mai recente zone cu probleme ecologice. Să fiu cinstită, aveam îndoieli serioase că felul acesta de eco-vorbărie predigerată îi făcea planetei vreun bine, însă cu siguranţă pe ea o făcea fericită. O invidiam pentru asta. N-aş fi putut să trăiesc ca ea - nu eram în nici un fel femeia „care aş fi putut să fiu” -, dar oricum mă durea, uneori, să văd în ochii ei genul de pură excitaţie pe care eu, una, n-o mai simţisem de zece ani.

Mintea îmi hoinări în timp ce ea vorbea. Deodată, Paula zise:

— Karen? Ai de gând să-mi spui ce e-n neregulă?

Am ezitat. Plănuisem iniţial să nu spun nimănui, nici chiar ei, iar acum motivul pentru care-i telefonasem părea absurd - *ea* nu putea avea leucemie, era de neconceput. Apoi, fără ca măcar să-mi dau seama că luasem hotărîrea, m-am pomenit relatând totul cu o voce monotonă, plată. Am privit cu un straniu sentiment de detaşare expresia schimbătoare de pe faţa ei; şoc,

milă, apoi o izbucnire de spaimă când înţelese - mult mai curând decât aş fi priceput eu - ce anume însemna pentru ea necazul meu.

Ceea ce a urmat a fost chiar mai stângaci şi dureros decât mi-aş fi putut imagina. îngrijorarea ei pentru mine era autentică - dar n-ar fi fost om, dacă nesiguranţa propriei sale poziţii n-ar fi început imediat s-o tulbure şi dacă ştiam *asta,* toată gălăgia pe care o făcea părea forţată şi artificială.

— Ai un doctor bun? Pe cineva în care poţi avea încredere?

Am încuviinţat.

— Ai pe cineva care să te îngrijească? Vrei să vin acasă?

Am clătinat din cap, enervată.

— Nu, sunt bine. Sunt îngrijită, sunt *în tratament.* Dar *tu* trebuie să-ţi faci analizele cât mai curând posibil.

I-am aruncat o privire furioasă, exasperată. Nu mai credeam că ar putea avea virusul, însă vroiam să subliniez faptul că-i telefonasem s-o avertizez, nu ca să cerşesc compasiune - şi, într-un fel, ea pricepu mesajul în cele din urmă.

— Îmi voi face analizele azi, zise încet. Mă duc direct în oraş. Bine?

Am încuviinţat. M-am simţit epuizată, dar uşurată; pentru o clipă, toată stângăcia dintre noi se topi.

— Ai să-mi comunici rezultatele?

Dădu ochii peste cap.

— Bineînţeles că da.

Am încuviinţat iar.

— O.K.

— Karen. Fii atentă. Ai grijă de tine.

— O să am. Şi tu.

Am apăsat tasta ESCAPE. După o jumătate de oră, am luat prima dintre capsule şi m-am urcat în pat. Câteva minute mai târziu, din gâtlej îmi veni un gust amar.

A fost esenţial să-i spun Paulei. A fost o nebunie să-i spun lui Martin. Îl ştiam doar de şase luni, dar trebuia să-mi fi dat seama exact cum avea să primească vestea.

— Mută-te la mine. Am să te îngrijesc.

— N-am nevoie să fiu îngrijită.

Ezită, însă numai puţin.

— Căsătoreşte-te cu mine.

— Să mă *căsătoresc* cu tine? De ce? Crezi că am vreo nevoie disperată să fiu căsătorită înainte de a muri?

Se încruntă.

— Nu vorbi aşa. *Te iubesc.* Nu înţelegi asta?

Am râs.

— Nu mă *deranjează* să fiu compătimită - oamenii zic întotdeauna că e degradant, dar eu cred că e o reacţie perfect normală -, însă nu vreau să trebuiască să trăiesc douăzeci şi patru de ore pe zi cu asta.

L-am sărutat, însă el rămase încruntat. Cel puţin aşteptasem până după ce făcusem dragoste, înainte să-i spun vestea; altfel, probabil ar fi umblat cu mine ca şi când aş fi fost din porţelan.

Se întoarse cu faţa spre mine.

— De eşti aşa dură cu tine însăţi? Ce încerci să dovedeşti? Că eşti supraom? Că n-ai nevoie de nimeni?

— Ascultă. Ai ştiut de la bun început că am nevoie de independenţă şi intimitate. Ce vrei să spun? Că sunt îngrozită? Bun. Sunt. Dar încă sunt aceeaşi persoană. Încă am nevoie de aceleaşi lucruri.

Mi-am strecurat o mână peste pieptul lui şi i-am zis cât de blând am putut:

— Aşa că mulţumesc pentru ofertă, însă nu, mulţumesc.

— Nu însemn prea mult pentru tine, aşa-i?

Am mormăit şi mi-am tras o pernă peste faţă. Am gândit: *Trezeşte-mă când eşti gata să mi-o pui din nou. Asta îţi răspunde la întrebare?* Totuşi n-am spus-o cu voce tare.

* * *

După o săptămână, îmi telefonă Paula. Avea virusul. Numărul celulelor ei albe era în creştere, cel al celulelor roşii în descreştere - numerele pe care le cită sunau întocmai ca ale mele cu o lună înainte. Îi fusese prescris până şi acelaşi medicament. Nu prea era surprinzător, dar mi-a dat o senzaţie neplăcută, claustrofobică, atunci când m-am gândit la ceea ce însemna asta:

Aveam să trăim amândouă, sau aveam să murim amândouă.

În zilele care urmară, această înţelegere începu să mă obsedeze. Era ca vrăjitoria neagră, ca un fel de blestem dintr-un

basm - sau împlinirea cuvintelor pe care le pronunţase. În noaptea când am devenit „surori de sânge”. Nu visasem niciodată aceleaşi vise, cu siguranţă nu iubisem aceiaşi bărbaţi, însă acum... era ca şi când eram pedepsite pentru că nu reuşisem să respectăm forţele care ne legau laolaltă.

Parte din mine *ştia* că astea erau aiureli. *Forţele care ne legau laolaltă!* Erau paraziţi mentali, nimic mai mult. Gândul, totuşi, era la fel de apăsător: maşinăria biochimică avea să-şi macine verdictul identic pentru amândouă, în ciuda miilor de kilometri dintre noi, în ciuda faptului că făurisem vieţi separate, sfidând unitatea noastră genetică.

Am încercat să mă afund în munca mea. Într-o anumită măsură, am reuşit – dacă amorţeala cenuşie produsă de zile a câte optsprezece ore în faţa unui terminal, ar putea într-adevăr, să fie considerată un succes.

Am început să-l evit pe Martin; îngrijorarea lui, mai potrivită pentru un căţeluş, era prea greu de suportat. Poate că avea intenţii bune, dar n-aveam energia să mă justific faţă de el, iarăşi şi iarăşi. Paradoxal, în acelaşi timp, îmi lipseau teribil discuţiile noastre în contradictoriu; rezistenţa faţă de dădăceala lui excesivă mă făcuse cel puţin să mă simt puternică, chiar dacă doar prin contrast cu neajutorarea la care părea să se aştepte din partea mea.

I-am telefonat Paulei săptămânal la început, însă apoi din ce în ce mai rar. Ar fi trebuit să fim confidente ideale; de fapt, nimic n-ar fi putut să fie mai puţin adevărat. Conversaţiile noastre erau redundante; ştiam deja mult prea bine ce gândea cealaltă. Nu era nici o senzaţie de uşurare, doar un sentiment sufocant, monoton, de recunoaştere. Am luat obiceiul de a încerca să ne depăşim una pe cealaltă în simularea unei faţade de optimism, dar era un efort deprimant de străveziu. În cele din urmă, mi-am zis: când - dacă - primesc vestea cea bună, am să-i telefonez; până atunci, care e rostul? Se pare că şi ea a ajuns la aceeaşi concluzie.

De-a lungul întregii copilării, am fost silite să fim împreună. Ne iubeam, presupun, însă... totdeauna eram în aceleaşi clase la şcoală, ni se cumpărau aceleaşi haine, ni se dădeau aceleaşi cadouri de Crăciun şi de ziua noastră - şi totdeauna ne îmbolnăveam în acelaşi timp, de la acelaşi aliment, pentru acelaşi motiv. Când Paula a plecat de-acasă, am

invidiat-o şi m-am simţit cumplit de singură o vreme, dar apoi am simţit un val de bucurie, de *eliberare,* pentru că am ştiut că de atunci încolo, vieţile noastre nu puteau decât să se îndepărteze una de alta.

Acum, se părea că totul fusese o iluzie. Aveam să trăim sau să murim împreună şi toate eforturile noastre de a rupe legăturile fuseseră zadarnice.

Cam la patru luni după începerea tratamentului, numărul celulelor mele începu să revină la normal. Eram mai îngrozită ca niciodată ca speranţele să nu-mi fie spulberate şi-mi petreceam tot timpul luptându-mă cu optimismul prematur. N-am îndrăznit s-o sun pe Paula; nu mă puteam gândi la nimic mai rău, decât s-o fac să creadă că suntem vindecate şi să se dovedească apoi că greşisem. Chiar şi când dr. Packard a recunoscut că lucrurile mergeau spre mai bine, mi-am spus că s-ar putea să fi renunţat la politica ei de francheţe neabătută şi să se fi hotărît să-mi ofere nişte minciuni paleative.

Într-o dimineaţă, m-am trezit încă fără a fi convinsă că m-am vindecat, dar sătulă de sentimentul că trebuia să mă înec în mâhnire, de frică să nu fiu dezamăgită. Dacă vroiam certitudine absolută, aveam să fiu nefericită toată viaţa; o recidivă avea să fie totdeauna posibilă sau *un virus cu totul nou* putea să apară.

Era o dimineaţă rece, întunecată şi afară turna cu găleata, dar pe când mă dădeam jos din pat, tremurând, m-am simţit mai veselă decât fusesem de când începuse tot necazul.

În cutia poştală a staţiei mele de lucru era un mesaj etichetat *confidenţial.* Mi-au trebuit treizeci de secunde să-mi amintesc parola de care aveam nevoie şi, în tot acest timp, m-a apucat mai rău tremuratul.

Mesajul era de la Administratorul Şef al Spitalului Popular Libreville, transmiţându-mi condoleanţele lui sau ale ei pentru moartea surorii mele şi cerând instrucţiuni cu privire la corpul neînsufleţit.

Nu ştiu ce am simţit mai întâi. Neîncredere. Vină. Confuzie. Spaimă. Cum putea Paula să fi murit când cu eram aşa aproape de vindecare? Cum putea să fi murit fără să-mi spună un cuvânt? *Cum putusem s-o las să moară singură?* Am plecat de lângă terminal şi m-am rezemat de zidul rece din cărămidă.

Partea cea mai proastă a fost că deodată *am ştiut* de ce păstrase Paula tăcerea. Probabil se gândise că şi eu eram pe

moarte, iar acesta era lucrul de care ne temeam amândouă: să murim împreună. În ciuda a tot şi a toate, să murim împreună, ca şi când am fi fost una.

Cum putuse medicamentul să dea greş pentru ea şi să mă vindece pe mine? *Mă vindecase oare?* Pentru un moment de paranoia pură, m-am întrebat dacă spitalul nu-mi falsificase rezultatele analizelor, dacă de fapt nu eram cu însămi în pragul morţii. Asta era ridicol, totuşi.

Atunci, de ce murise Paula? Era doar un răspuns posibil. Trebuia să fi venit acasă - eu trebuia *s-o fi făcut* să vină acasă. Cum putusem s-o las să stea acolo, într-o ţara tropicală, din Lumea A Treia, cu sistemul ei imunitar slăbit, trăind într-o colibă din fibră de sticlă, fără instalaţii sanitare adecvate, probabil prost hrănită? Trebuia să-i fi trimis bani, trebuia să-i fi trimis bilet. Trebuia să fi zburat personal până acolo şi s-o fi târît înapoi acasă.

În loc de asta, o ţinusem la distanţă. De teamă să nu murim împreună, de frica blestemului asemănării noastre, o lăsasem să moară singură.

Am încercat să plâng, însă ceva m-a oprit. M-am aşezat în bucătărie, hohotind fără să lăcrimez. Eram nevolnică. O omorîsem cu superstiţia şi laşitatea mea. N-aveam nici un drept să fiu în viaţă.

Mi-am petrecut următoarele două săptămâni luptându-mă cu complicaţiile legale şi administrative, legate de decesul într-o ţară străină. Testamentul Paulei cerea incinerarea, dar nu spunea nimic privitor la locul unde trebuia să se desfăşoare aceasta, aşa încât am aranjat ca trupul şi posesiunile sale să fie trimise acasă cu avionul. La ceremonie n-a fost aproape nimeni; părinţii noştri muriseră cu un deceniu în urmă, într-un accident de maşină şi, cu toate că Paula avusese prieteni în întreaga lume, puţini aveau posibilitatea să facă această călătorie.

Martin veni, totuşi. Când mi-a pus un braţ pe după umeri, m-am întors şi i-am şoptit furioasă:

— Nici măcar n-ai cunoscut-o. Ce naiba cauţi aici?

Se holbă la mine câteva clipe, jignit şi încurcat, apoi plecă fără să zică o vorbă !

Nu pot pretinde că n-am fost recunoscătoare când Packard m-a anunţat că eram vindecată, însă faptul că nu m-am manifestat zgomotos, probabil a uluit-o până şi pe ea. Puteam

să-i fi spus despre Paula, dar nu vroiam să-mi servească clişee ieftine despre cât de iraţional era din partea mea să mă simt vinovată pentru că supravieţuisem.

Paula era moartă. Eu mă întremam pe zi ce trecea; adesea eram slăbită de vinovăţie şi deprimare, însă şi mai des eram doar amorţită. Ar fi putut foarte uşor să fie sfârşitul problemei.

* * *

Urmând instrucţiunile din testament, am trimis majoritatea lucrurilor ei - carnete, discuri, casete audio şi video - agentului său, pentru a fi transmise editorilor şi producătorilor corespunzători, cărora o parte din material le-ar fi putut fi de folos. Tot ceea ce au rămas erau haine, o cantitate infimă de bijuterii şi cosmetice, şi o mână de mărunţişuri. Inclusiv o sticluţă cu capsule roşu-şi-negru.

Nu ştiu ce m-a apucat să iau una dintre capsule. Din ale mele îmi rămăsese o jumătate de duzină, iar Packard ridicase din umeri când întrebasem dacă ar trebui să le termin şi zisese că nu putea să-mi facă nici un rău.

În gură nu-mi rămânea nici un gust. De fiecare dată când înghiţisem din ale mele, după câteva minute îmi venise un gust amar.

Am deschis o a doua capsulă şi mi-am pus pe limbă puţin praf alb. Era complet lipsit de aromă. Am dat fuga şi mi-am luat propria provizie şi am testat una în acelaşi fel; avea un gust atât de groaznic, încât mi-au dat lacrimile.

Am încercat să nu trag concluzii pripite. Ştiam foarte bine că medicamentele erau amestecate adesea cu substanţe inerte şi poate nu neapărat aceleaşi totdeauna - dar de ce să fi folosit ceva *amar* în acest scop? Gustul trebuia să vină chiar de la medicament. Cele două sticluţe purtau acelaşi nume de producător şi aceeaşi siglă. Acelaşi nume pe etichetă. Aceeaşi denumire ştiinţifică. Aceeaşi denumire chimică pentru ingredientul activ. Acelaşi cod al produsului, până la ultima cifră. Numai numerele de serie erau diferite.

Prima explicaţie care mi-a venit în minte a fost corupţia. Deşi nu-mi puteam aminti detaliile, eram sigură că citisem despre zeci de cazuri de funcţionari superiori din departamentele pentru îngrijirea sănătăţii din ţările în curs de

dezvoltare, care deturnaseră medicamente ca să le vândă pe piaţa neagră. Ce mod mai bun de a acoperi un astfel de furt, decât să înlocuieşti produsul furat cu altceva - ceva ieftin, inofensiv şi absolut inutil? Capsulele de gelatină nu purtau nimic în afară de sigla producătorului şi, din moment ce compania făcea, probabil, cel puţin o mie de medicamente diferite, n-ar fi fost prea greu de găsit ceva mai ieftin, de aceeaşi mărime şi culoare.

N-aveam nici o idee ce să fac cu teoria asta. Nişte birocraţi anonimi dintr-o ţară îndepărtată îmi omorîseră sora, însă şansele să aflu cine erau, necum de a-i vedea aduşi în faţa justiţiei, erau infime. Chiar dacă aş fi avut dovezi valabile, zdrobitoare, la ce puteam spera în cel mai bun caz? La un protest exprimat cu blândeţe de un diplomat către un altul.

Am dat una din capsulele Paulei la analizat. M-a costat o avere, însă eram deja atât de înglodată în datorii, încât nu mi-a păsat prea mult.

Capsula era plină cu un amestec de compuşi anorganici solubili. Nu era nici o urmă din substanţa descrisă pe etichetă, nici din altceva cu vreo acţiune biologică, cât de măruntă. Nu era un medicament ieftin substituit, ales la întâmplare.

Era un placebo.

Am stat cu imprimatele în mână timp de câteva minute, încercând să mă împac cu ceea ce semnificau. Aş fi putut înţelege simpla lăcomie, însă aici era o indiferenţă complet neomenească, pe care nu mă puteam convinge s-o accept. Sigur făcuse cineva o greşeală. *Nimeni* nu putea fi atât de împietrit la suflet.

Apoi mi-am reamintit cuvintele lui Packard: „Să ai doar grijă de tine, aşa cum ai avea în mod normal. Să nu faci *nimic* ieşit din comun.”

O, nu, *doamnă doctor.* Bineînţeles că nu, *doamnă doctor.* Nu ţi-ai dori să dau peste cap experimentul cu vreun factor dezordonat, neprevăzut, necontrolat...

* * *

Am luat legătura cu o ziaristă specializată în investigaţii, una dintre cele mai bune din ţară. Am fixat o întâlnire într-o cafenea mică, la marginea oraşului.

Am şofat până acolo - înspăimântată, furioasă,

triumfătoare - crezând că aveam ştirea trăznet a deceniului, crezând că aveam bomba, crezând că eram Meryl Streep jucând-o pe Karen Silkwood. Eram ameţită de dulci gânduri de răzbunare. Aveau să cadă nişte capete.

Nimeni n-a încercat să mă scoată de pe şosea. Cafeneaua era pustie, iar chelnerul nu ne-a ascultat nici comanda, dară-mite discuţia.

Ziarista a fost foarte amabilă. Mi-a explicat calm realităţile vieţii.

Ca urmare a dezastrului Monte Carlo, o groază de legislaţie fusese votată ca să ajute la rezolvarea urgenţei - şi o groază de legislaţie fusese abrogată. Ca o chestiune de urgenţă, noi medicamente pentru tratarea noilor boli trebuiau să fie puse la punct şi omologate, iar cea mai bună metodă pentru a facilita aceasta era înlăturarea regulamentelor întortocheate care făcuseră testările clinice atât de dificile şi costisitoare.

În vechile teste „dublu-orb”, nici pacienţii, nici cercetătorii nu ştiau cine primea medicamentul şi cine un placebo; informaţia era păstrată secretă de către o terţă parte (sau un computer). Orice însănătoşire observată la pacienţii cărora li se dădea placebo putea fi luată atunci în calcul şi se putea măsura: adevărata eficienţă a medicamentului.

Cu această abordare tradiţională, erau două mici probleme. Mai întâi, spunându-i unui pacient că are doar o şansă din două să i se fi dat un medicament care i-ar putea salva viaţa, îl supui unui mare stres. Bineînţeles, grupurile tratate şi cele de control erau afectate în mod egal, însă din punctul de vedere al prezicerii a ceea ce avea să se întâmple, aceasta introducea o mulţime de balast în date. Care efecte secundare erau veritabile şi care erau rezultatele nesiguranţei pacienţilor?

În al doilea rând - şi o problemă mai serioasă - devenise din ce în ce mai dificil de găsit oameni dornici să se ofere pentru testări placebo. Când eşti pe moarte, nu dai nici o ceapă degerală pe metoda ştiinţifică. Vrei cea mai mare şansă de supravieţuire cu putinţă. Medicamentele netestate sunt bune şi ele, dacă nu există nici un tratament cunoscut, sigur - dar de ce să accepţi încă o *înjumătăţire* a şanselor, ca să satisfaci obsesia pentru detalii a unui tehnocrat?

Bineînţeles, în vremurile bune de demult, breasla medicală putea impune legea maselor nespălate: *Luaţi parte la*

testul acesta dublu-orb sau târîţi-vă de-aici şi crăpaţi. SIDA schimbase toate astea, cu pieţe negre pentru cele mai noi tratamente netestate, direct din laboratoare pe străzi şi politizarea intensă a subiectelor.

Soluţia pentru ambele nereguli era evidentă.

Îi minţi pe pacienţi.

Nu fusese votat nici un proiect de lege care să declare explicit că teslele „triplu-orb” erau legale. Dacă ar fi fost, oamenii ar fi putut observa şi ar fi făcut scandal. În schimb, ca parte a „reformelor” şi a „raţionalizării” care veniră în urma dezastrului, toate legile care le-ar fi putut face ilegale fuseseră abrogate sau atenuate. Aşa se părea, cel puţin, nici unui tribunal nu i se dăduse încă ocazia să judece asta.

— Cum a putut un doctor *să facă asta*? Să mintă aşa! Cum au putut justifica aşa ceva, chiar şi faţă de ei înşişi?

Ziarista ridică din umeri.

— Cum au justificat totdeauna teslele dublu-orb? Unui cercetător medical bun trebuie să-i pese mai mult de calitatea datelor decât de viaţa oricărei persoane anume. Şi dacă un test dublu-orb este bun, unul triplu-orb este mai bun. Datele *sunt,* garantat, mai bune, îţi dai seama de asta, nu-i aşa? Şi cu cât sunt estimate mai precis proprietăţile unui medicament, ei bine, poate că pe termen lung, cu atât mai multe vieţi pot fi salvate.

— Ei, *rahat!* Efectul placebo nu este *atât* de puternic. Pur şi simplu nu e atât de important! Cui îi pasă dacă nu este luat în consideraţie cu atâta precizie? Oricum, *două* tratamente posibile tot ar putea fi comparate, un tratament în raport cu altul. Asta ţi-ar putea arăta care medicament ar salva cele mai multe vieţi, fără să fie nevoie de vreun placebo...

— Asta se face uneori, deşi revistele mai prestigioase dispreţuiesc studiile acestea; au şanse mai puţine de a fi publicate...

M-am holbat la ea.

— Cum poţi să ştii toate astea şi să nu faci nimic? Mass-media ar putea da totul pe faţă! Dacă-i înştiinţezi pe oameni ce se întâmplă...

Zâmbi subţire.

— Aş putea să dau publicităţii observaţia că practicile acestea sunt acum, teoretic, legale. Au făcut asta şi alţii, iar informaţia nu ajunge chiar pe prima pagină. Însă dacă aş tipări

date *concrete* despre un test triplu-orb real, aş fi pasibilă de amendă până la jumătate de milion de dolari, plus douăzeci şi cinci de ani de închisoare pentru punerea în pericol a sănătăţii publice. Ca să nu mai zic ce i-ar face redactorului meu. Toate legile de urgenţă scoase pentru a contracara scurgerea Monte Carlo sunt încă în vigoare.

— Dar asta a fost acum douăzeci de ani!

Îşi termină de băut cafeaua şi se ridică.

— Nu-ţi aminteşti ce au spus atunci experţii?

— Nu.

— Efectele ne vor însoţi timp de generaţii.

Mi-au trebuit patru luni să pătrund în reţeaua producătorului medicamentului.

Am tras cu urechea la fluxul de date al câtorva funcţionari de-ai companiei, care preferau să lucreze acasă. Nu mi-a luat mult timp să-l identific pe cel mai neinstruit la computere. Un dobitoc tare înfumurat, care folosea software contabil de zece mii de dolari, ca să facă ceea ce un puşti oarecare de cinci ani ar fi făcut fără degetele de la mâini şi de la picioare. I-am urmărit reacţiile neîndemânatice când programul contabil îi dădea mesaje de eroare. Era un dar din cer; pur şi simplu, n-avea habar de nimic.

Şi, cel mai bun lucru dintre toate, apela veşnic un joc video pronografic, plicticos şi lipsit de imaginaţie.

Dacă computerul i-ar fi spus „Sări!”, ar fi zis „Promiţi că nu mă pârăşti?”.

Am petrecut două săptămâni minimizând ceea ce avea de făcut; a început de la şaptezeci de apăsări pe taste, însă în cele din urmă am redus totul la douăzeci şi trei.

Am aşteptat până când ecranul lui a ajuns la stadiul cel mai compromiţător, apoi i-am suspendat conexiunea la reţea şi i-am luat eu locul acesteia.

EROARE FATALĂ DE SISTEM! TASTAŢI URMĂTOARELE PENTRU A RECUPERA.

A dat-o în bară prima dată. Am sunat sirene de alarmă şi am repetat cererea. A doua oară a nimerit-o bine.

Prima combinaţie de taste pe care l-am pus s-o formeze i-a scos staţia de lucru din sistemul de operare şi-a introdus-o în rutina deparazitării microcodului. Hexazecimala care urmă, un fel de păsărească pentru el, era un program minuscul ce revărsă

toată memoria staţiei de lucru prin linia de comunicaţie, drept în poala mea.

Dacă i-ar fi spus cuiva, cu vreun pic de minte, ce se întâmplase, imediat s-ar fi stârnit bănuieli - însă ar fi riscat el să i se ceară să explice anume ce rula când s-a ivit defecţiunea? Mă îndoiam.

Îi aveam deja parolele. În memoria staţiei de lucru era inclus un algoritm cane-mi spunea cu precizie cum să răspund la provocările securităţii reţelei.

Intrasem.

** * **

Restul apărărilor lor erau triviale, cel puţin în ceea ce privea scopurile mele. Datele care le-ar fi putut fi folositoare concurenţilor lor erau bine protejate, însă nu mă interesa să le fur secretele celui mai recent tratament pentru hemoroizi.

Puteam să le fac o grămadă de pagube. Să aranjez ca toate copiile de rezervă să li se umple cu rahaturi. Să aranjez devierea treptată a conturilor lor de la realitate, până când realitatea avea să dea buzna, dintr-o dată, sub forma falimentului - sau acuzaţiilor de evaziune fiscală. Am cântărit o mie de posibilităţi, de la cea mai grosolană anihilare a datelor, până la cele mai lente, cele mai insidioase forme de descompunere.

În final, totuşi, m-am abţinut. Ştiam că lupta avea să devină în curând conflict politic şi orice act de răzbunare meschină din partea mea avea să fie, cu siguranţă, scos la lumină şi folosit pentru a mă discredita, pentru a-mi submina cauza.

Aşa că am făcut doar ceea ce era absolut necesar.

Am localizat fişierele conţinând numele şi adresele tuturor celor care, fără să ştie, participaseră la testele triplu-orb ale produselor companiei. Am aranjat să fie anunţaţi cu toţii despre ceea ce li se făcuse. Erau peste două sute de mii de oameni, răspândiţi în întreaga lume - însă am găsit un fond umflat pentru ungerea funcţionarilor, care a acoperit cu uşurinţă nota de plată a comunicaţiilor.

Curând, întreaga lume avea să ştie despre mânia noastră, avea să ne împărtăşească jignirea şi amărăciunea. Jumătate dintre noi erau bolnavi sau pe moarte, totuşi şi înainte să se

audă cea mai mică şoaptă de protest, primul meu obiectiv trebuia să fie salvarea oricui era posibil.

Am găsit programul care aloca medicament sau placebo. Programul care o omorîse pe Paula şi pe mii de alţi oameni, de dragul tehnicii experimentale riguroase.

L-am modificat. O schimbare foarte mică. Am adăugat încă o minciună.

Toate rapoartele generate de program aveau să afirme în continuare că la jumătate din pacienţii implicaţi în testări clinice li se dădea placebo. Duzini de fişiere exhaustive, impresionante, aveau să fie create în continuare, conţinând date pe deplin în concordanţă cu această minciună. Numai un fişier mic, niciodată citit de oameni, avea să fie diferit. Fişierul care controla roboţii de la linia de asamblare avea să-i instruiască să pună medicament în fiecare sticluţă din fiecare scrie.

De la triplu-orb la patruplu-orb. Încă o minciună, pentru a le anula pe celelalte, până când vremea înşelăciunilor s-a sfârşit în cele din urmă.

* * *

Martin veni să mă vadă.

— Am auzit despre ceea ce faci. A.I.M. Adevăr în Medicină.

Scoase o tăietură de ziar din buzunar.

— „O nouă şi viguroasă organizaţie dedicată eradicării şarlataniei, fraudei şi înşelăciunii, atât în medicina alternativă, cât şi în cea convenţională.” Pare să fie o idee grozavă.

— Mersi.

Ezită.

— Am auzit că eşti în căutare de voluntari. Ca să te ajute la birou.

— Corect.

— Aş putea veni patru ore pe săptămână.

Am râs.

— O, chiar ai putea? Ei bine, mulţumesc foarte mult, însă cred că ne vom descurca şi fără tine.

Timp de o clipă, am crezut că avea să plece, însă apoi zise, nu atât jignit cât, pur şi simplu, uimit.

— Vrei voluntari sau nu?

— Da, dar...

Dar ce? Dacă el îşi putea călca mândria ca să se ofere şi eu îmi puteam călca mândria ca să accept.

L-am trecut în program pentru după-amiezele de miercuri.

* * *

Am coşmaruri cu Paula, din când în când. Mă trezesc mirosind umbra unei flăcări de lumânare, convinsă că ea stă în întuneric, lângă perna mea, redevenită o fetiţă de nouă ani, cu privirea solemnă, fascinată de condiţia noastră stranie.

Totuşi, fetiţa aceea nu mă poate bântui. Nu a murit niciodată. A crescut şi s-a despărţit de mine şi s-a luptat pentru separarea noastră, mult mai aprig decât am făcut-o eu vreodată; Dar dacă am fi „murit exact în acelaşi ceas”? N-ar fi semnificat nimic, n-ar fi schimbat nimic. Nimic n-ar fi putut pătrunde în trecut şi jefui vieţile noastre separate, realizările şi eşecurile noastre diferite.

Îmi dau seama, acum, că jurământul sângelui, care mie mi s-a părut atât de rău prevestitor, n-a fost decât o glumă pentru Paula, felul ei de a *ridiculiza* însăşi ideea că destinele noastre ar putea fi îngemănate. Cum de-mi trebuise atâta timp ca să înţeleg asta?

N-ar trebui să mă surprindă, totuşi. Adevărul - şi măsura triumfului ei - este că n-am cunoscut-o niciodată cu adevărat.

[Originally published in Interzone 44, February 1991]